

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Ewa Malinowska</i>
Protokolant:	Protokolant sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **Gmina J.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o nadużywanie pozycji dominującej

na skutek odwołania od decyzji Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 lipca 2017 r. Nr (...) nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od Gmina J. na rzecz Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Malinowska

XVII AmA 47/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lipca 2017 r. wydaną w sprawie (...) Nr (...) stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 229) oraz § 2 pkt 3 i § 4 ust 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 816), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Gminie J. - **w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:**

I. Na podstawie art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 229) uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 tej ustawy praktykę polegającą na nadużywaniu przez Gminę J. pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbierania ścieków obejmującym obszar tej Gminy, poprzez narzucanie osobom, które chcą przekazać odpłatnie Gminie J. urządzenia wodociągowe i/lub kanalizacyjne w rozumieniu art. 2 pkt 14 lub 16 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2017, poz. 328) uciążliwych warunków umowy w postaci zaniżonej

odpłatności za te urządzenia w wysokości 1 zł za 1 metr bieżący wybudowanej sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej, co przynosi Gminie J. nieuzasadnione korzyści

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2017, poz. 229) w zw. z art. 83 tej ustawy w zw. z art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 23 ze zm.) postanawia się obciążyć Gminę J. kosztami postępowania antymonopolowego w kwocie 136, 70 zł oraz zobowiązać do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 229), działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nakłada się na Gminę J. z tytułu stosowania praktyki opisaney w pkt I niniejszej decyzji, karę pieniężną w wysokości 22 310 zł, płatną do budżetu państwa.

(decyzja k. 3-22)

Powód Gmina J. wniósł odwołanie od tej decyzji zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił

-naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez niewłaściwe zastosowanie, jako że nie wykazano , jakoby powód narzucał uciążliwe warunki umów , przynoszące mu nieuzasadnione korzyści.

-naruszenie art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 84 uokik poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i nierozważenie całego zebranego materiału dowodowego, co skutkowało błędnym przyjęciem, że powód nie podjął negocjacji i stawiał kontrahentów w przymusowej sytuacji, a także osiągnął nieuzasadnione korzyści;

Podnosząc powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę ww. decyzji i orzeczenie co do istoty, ewentualnie o uchylenie jej w całości i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(odwołanie k. 23-27 akt adm.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Gmina J. jest jednostką samorządu terytorialnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 446), która świadczy na terenie Gminy usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz organizuje dostęp do sieci wodociągowej.

(Statut i uchwały Gminy k.82-104)

Zadania te Gmina wykonywała do końca 2015 r. za pośrednictwem (...) Sp. z o.o. w B., na podstawie umowy z dnia 2 stycznia 2014 r. o świadczenie usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy. Z dniem 1 stycznia 2016 r. zarządzanie siecią przejął Zakład (...) w J. z siedzibą w Księżynie.

Na terenie Gminy właścicielem sieci wodociągowych i kanalizacyjnych jest Gmina, z wyjątkiem terenu zasobów mieszkaniowych Spółdzielni Mieszkaniowej w K., gdzie właścicielem sieci jest Spółdzielnia Mieszkaniowa w K..

(Dowód: pismo Gminy z dnia 27.08.2015 r. k. 64-65 akt adm.)

Na terenie Gminy obowiązuje „Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy J.” zatwierdzony Uchwałą Nr (...) Rady Gminy J. z dnia 24.08.2006 r. Regulamin określa w Rozdziale 4 procedurę dotyczącą warunków przyłączenia do sieci oraz sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne wykonanego przyłącza. Przyłączenie nieruchomości do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej odbywa

się na wniosek osoby ubiegającej się o przyłączenie. (...) Sp. z o.o. w B., określają warunki techniczne przyłączenia do sieci. Warunki techniczne przyłączenia wydawane są w formie pisemnej w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

(dowód : Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy J. karta 66-78 akt adm.)

Sytuacja, gdy nie istnieją warunki techniczne bezpośredniego podłączenia inwestycji budowlanej do zbiorczej sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej nie jest na terenie Gminy J. uregulowana w formie pisemnej.

W przypadku, gdy osoba lub firma zwracała się z wnioskiem do przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego o wydanie warunków przyłączenia do sieci, otrzymywała odpowiedź, że (...) Sp. z o.o. w B. nie zapewnią dostawy wody i/lub odprowadzania ścieków, do czasu rozbudowy gminnej sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej” oraz że „nie wydają warunków technicznych w przypadku zasilania budynku w wodę z własnej studni i odprowadzania ścieków do zbiornika szczelnego (szamba)”. Ponadto wnioskodawca był również informowany, że istnieje możliwość budowy odcinków sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej z własnych środków inwestora, które następnie przekazywane są na rzecz Gminy, na warunkach określonych w dwustronnej umowie. W sytuacji, gdyby sieci te zostały własnością Inwestora, przedsiębiorstwo wymaga od inwestora dodatkowo montażu studni wodomierzowej i przepływomierza ścieków w miejscach włączenia do sieci gminnych, ponieważ (...) Sp. z o.o. w B. eksploatują wyłącznie sieci gminne. Koszt zakupu i montażu studzienki wodomierzowej z wodomierzem klasy C może wynosić kilkanaście tysięcy złotych.

(dowód: pismo (...) z dnia 04.09.2015 karta 198; pismo z dnia 24.11.2015 –karta 356 akt adm.)

Inwestorzy prywatni zainteresowani włączeniem do sieci gminnej kierują do Gminy wnioski o: „wydanie warunków określających realizację odcinka sieci (...) oraz określenie warunków przekazania jej na rzecz Gminy J. (przeniesienie prawa własności)”. Gmina wyrażała wstępną zgodę na zaprojektowanie, wybudowanie oraz przejęcie przez Gminę zrealizowanej sieci (...) z zaznaczeniem, że „wybudowaną sieć kanalizacją Gmina przejmie za cenę jednostkową 1 zł netto za 1m bieżący kanalizacji. W niektórych przypadkach warunkiem dodatkowym było wcześniejsze zawarcie w formie notarialnej nieodpłatnych umów służebności przesyłu z właścicielami działek, na których zlokalizowano odcinki sieci i urządzenia wodociągowe i kanalizacyjnej na koszt Inwestora.

(dowód: pismo z dnia 5 grudnia 2013r. karta 50 akt adm.)

Zgoda Gminy uruchamia procedurę skutkującą zaprojektowaniem i wybudowaniem przez inwestora odcinków sieci. Następnie odbywał się komisyjny przegląd techniczny odcinków sieci, odbiór i przekazanie do eksploatacji przedmiotowych urządzeń, w tym przekazanie dokumentacji. Powyższe czynności poprzedzały zawarcie „Umowy przekazania sieci”, mocą której Gmina przejmowała na wniosek inwestorów prywatnych, wybudowane ich kosztem odcinki sieci i urządzenia wodociągowe/kanalizacyjne w trybie art. 31 ust. 1 u.z.z.w. i z.o.ś oraz Protokołu przekazania – przejęcia. Cena przejęcia sieci wodociągowej/kanalizacyjnej wybudowanej własnym kosztem przez inwestorów prywatnych ustalana była przez Gminą w projekcie umowy, który następnie przekazywany był inwestorowi. Korespondencja do inwestora o warunkach przeprowadzenia inwestycji oraz „Umowa przekazania sieci” sporządzane były wg jednolitego wzorca zawierającego takie same zapisy, z wyłączeniem zapisów indywidualnych przedmiotowo i podmiotowo. Umowy zawierają cenę brutto, za którą Gmina nabywa odcinki sieci oraz zapis iż: „Ustaloną cenę strony uznają za rekompensatę w całości wzajemnych roszczeń, z uwagi na treść § 6”, który z kolei stanowi iż: „Z chwilą zawarcia niniejszej umowy na Przejmującego przechodzą wszelkie koszty i ciężary związane z utrzymaniem i eksploatacją przedmiotu umowy, w tym wszelkie opłaty i podatki”.

(dowód : Umowa przekazania sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej – karty akt 54-55; 147-148; 151-152; 154-156; 157-158; 159-161; 162-163; 164-165; 167-168;170-171; 173-174; 177-179; 181-183;186-188; 189-190;191-193; 196-197; 375-376; 389-390; 391-392;505-510; akt adm.)

W okresie od 20 grudnia 2011 r. do dnia 05 grudnia 2016 r. Gmina zawarła 23 „Umowy przekazania – przejęcia sieci wodociągowej/kanalizacyjnej”.

(okoliczność niekwestionowana)

Zasadą było przejmowanie przez Gminę urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych za kwotę 1 zł netto lub 1,23 zł brutto za 1 m wybudowanej sieci i kwota ta nie podlegała negocjacom. Stosowanie takiej stawki wynikało ze stanowiska Komisji Rady Gminy J., które nie zostało wyrażone w formie pisemnej. Przejęcie za taką stawkę miało miejsce w 18 z 23 umów.

(pismo k. 493-494, umowa k. 54-56, 147-148, 149-150, 151-152, 154-155, 159-161, 164-165, 167-168, 170-171, 173-174, 177-179, 182-183, 191-193, akt adm. okoliczności niekwestionowane)

Tylko w pierwszej umowie z 29 grudnia 2011 r. kwota za przejęcie urządzeń wodociągowych była tożsama z wartością wybudowanych urządzeń i wynosiła 7.740,73 zł.

(umowa k. 108-109 akt adm.)

Wartość nieodpłatnie przejętych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych przez Gminę J. w 2015 r. wynosiła 906.944,66 zł.

(pismo k. 447 akt adm.)

Gmina nie proponowała inwestorom, którzy wybudowali odcinki sieci wodociągowych/ kanalizacyjnych ze środków własnych innych form przejęcia sieci, np. dzierżawy, użyczenie, darowizny. Ponadto nie prowadziła negocjacji w zakresie ceny przejęcia odcinków sieci wybudowanych przez inwestorów.

(dowód: pismo k. 2-3, 224-231; 233-234, 246-248, karta 241-242, 356-357, 377-378, 402, 339- 340, 265-267, 247-248, akt adm.)

Dochody Gminy J. w roku 2016 wyniosły (...) zł.

(dowód: pismo k. 575 akt adm.).

Postanowieniem nr(...) z dnia 7 lipca 2016 r. wszczęto przeciwko Gminie J. postępowanie w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję, polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbierania ścieków, poprzez narzucanie osobom, które chcą przekazać odpłatnie Gminie J. urządzenia wodociągowe lub kanalizacyjne w rozumieniu art. 2 pkt 14 lub 16 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uciążliwych warunków umowy w postaci odpłatności za te urządzenia w wysokości 1 zł za 1 mb wybudowanej sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej, przynoszących Gminie J. nieuzasadnione korzyści, co może stanowić naruszenie art. 9 ust 2 pkt 6 ww. ustawy o.k.i k.

(dowód: Postanowienie nr (...) - karta 411-419 akt adm.)

O wszczęciu postępowania antymonopolowego i postawionych zarzutach Gmina J. została poinformowana zawiadomieniem z dnia 11 lipca 2016 r.

(dowód: Zawiadomienie z dnia 11 lipca 2016 r. karta 420-430 akt adm.)

W dniu 7 lipca 2017 r. wydał decyzję, która została zaskarżona w niniejszym postępowaniu sądowym.

Powyżej opisany stan faktyczny nie był sporny między stronami i został ustalony w oparciu o wyżej przywołane dowody, zawarte w aktach administracyjnych. Dowody te nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 uokik, zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 6 nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści.

Dla stwierdzenia zarzucanej praktyki ograniczającej konkurencję na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy koniecznym jest łączne wystąpienie następujących przesłanek:

- stosujący praktykę jest przedsiębiorcą, który posiada na rynku właściwym pozycję dominującą,
- przedsiębiorca ten narzuca określone warunki umów,
- warunki te mają uciążliwy charakter,
- przynoszą one przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści.

Zdaniem Sądu Okręgowego, pozwany prawidłowo ustalił, iż Gmina J. posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1a uokik. Prezes Urzędu trafnie określił również w niniejszej sprawie rynek właściwy - zarówno w ujęciu produktowym, jak i geograficznym - uznając, że jest to lokalny rynek zbiorowego zaopatrzenia w wodę (tj. usług dostarczania wody za pośrednictwem sieci wodociągowej), obejmujący obszar Gminy J.. W opinii Sądu, nie budzi także wątpliwości, że na tak określonym rynku powodowa Gmina jest monopolistą naturalnym, ponieważ jest ona jedynym podmiotem świadczącym usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na wskazanym terenie, zaś odbiorcy usług nie mają możliwości wyboru alternatywnego dostawcy usług, który świadczyłby usługi substytucyjne względem tych świadczonych przez Gminę J.. Oznacza to, że zgodnie z art. 4 pkt 10 uokik, powodka zajmuje na wyżej opisanym rynku pozycję dominującą. Natura dostarczanych usług oraz względy techniczne decydują o tym, że w analizowanym przypadku konkurencja wielu przedsiębiorców jest w zasadzie niemożliwa, względnie niezmiernie utrudniona. Gmina J. dysponuje zatem siłą ekonomiczną, przy użyciu której może zapobiegać nie tylko efektywnej konkurencji, ale także działać w pewnym stopniu niezależnie od swoich klientów. Należy odnotować, że powyższe ustalenia nie były kwestionowane przez stronę powodową.

Dalszej analizie należało zatem poddać kwestię zaistnienia kolejnych przesłanek, w tym zagadnienie narzucania przez dominanta określonych warunków umów. Dokonując oceny zachowań Przedsiębiorcy pod tym kątem stwierdzić należy, że Gmina posiadając pozycję dominującą na lokalnym rynku organizowania usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbierania ścieków obejmującym obszar tej Gminy narzucała osobom, które zdecydowały się przekazać odpłatnie Gminie J. urządzenia wodociągowe i/lub kanalizacyjne w rozumieniu art. 2 pkt 14 lub 16 ustawy u.z.z.w. i z.o.ś. uciążliwych warunków umowy w postaci narzucania odpłatności za te urządzenia w wysokości 1 zł za 1 mb wybudowanej sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej. Zgodnie z z art. 2 pkt 14 u.z.z.w. i z.o.ś. urządzenia kanalizacyjne są to - sieci kanalizacyjne, wyloty urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków. Z kolei zgodnie z art. 2 pkt 16 ww. ustawy - urządzenia wodociągowe to ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studnie publiczne, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody. Są to zatem urządzenia inne, aniżeli przyłącza wodociągowe lub kanalizacyjne, których obowiązek finansowania w granicach własnej nieruchomości obciąża inwestora. Zgodnie z ww. ustawą, inwestor nie ma obowiązku finansowania budowy urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych w rozumieniu odpowiednio- art. 2 pkt 16 lub 14, gdyż obowiązek ten obciąża co do zasady właściciela sieci, tj. w niniejszym wypadku – Gminę J..

Z kolei art. 31 u z.z.w. i z.o.ś., stanowi, iż: osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie. Użycie przez ustawodawcę pojęcia przekazywać oznacza, że może się to odbywać w różnych formach prawnych.

Ponadto, zgodnie z art. 49 § 2 k.c., „osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej. Z żądaniem przeniesienia własności tych urządzeń może wystąpić także przedsiębiorca”.

Z przepisów tych wynika obowiązek poniesienia ciężaru finansowego przejęcia urządzeń wodociągowych przez Gminę. Kwestię sposobu określenia tej odpłatności ustawodawca pozostawił stronom, które w sposób dowolny mogą określić wysokość wynagrodzenia oraz sposób jego obliczenia. Strony zachowują również swobodę kształtowania treści umowy w odniesieniu do tytułu prawnego, na podstawie którego zobowiązany do zawarcia umowy podmiot będzie eksploatował określone urządzenia stanowiące element jego sieci.

A zatem Gmina J. była zobowiązana do zawarcia umowy odpłatnego przejęcia urządzeń wodociągowych od inwestorów, przy czym treść stosunku prawnego pozostawiona została przez ustawodawcę swobodnej decyzji stron. Wskazać jednak należy, że świadczenie Gminy powinno mieć charakter ekwiwalentny do kosztów wybudowania tych urządzeń.

W niniejszej sprawie zasady te nie zostały zachowane. Inwestor miał do wyboru, albo przyjąć stawkę zaproponowaną przez gminę, albo jeżeli się na to nie godził, musiał dodatkowo zamontować studnię wodomierzową i przepływomierz ścieków w miejscu włączenia do sieci gminnych ponieważ (...) Sp. z o.o. w B. eksploatuje wyłącznie sieci gminne. Koszt wybudowania tych urządzeń był tak wysoki, że niejednokrotnie podwajało to koszt wykonania całej sieci. Ponadto musiał wówczas ponosić koszty konserwacji i naprawy, co stawiało go w sytuacji przymusowej w odniesieniu do warunków narzuconych przez powoda. Gmina nie przedstawiła inwestorom żadnych alternatywnych propozycji, ażeby uczynić świadczenia obu stron bardziej ekwiwalentnymi, np. obniżenia opłat eksploatacyjnych, dzierżawy czy użyczenia.

Wbrew twierdzeniom powoda zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że były prowadzone z inwestorami negocjacje odnośnie do ceny przejęcia tych urządzeń. Świadczy o tym korespondencja znajdująca się w aktach sprawy.

(pismo k. 224-231, 233-234, k. 402, 583, 339-340)

Powód mając faktyczną przewagę na skutek pozycji dominującej którą miał na rynku właściwym narzucał symboliczną cenę za przejęcie urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych, która pozostawała rażąco nieadekwatna do wartości całej inwestycji. Oznacza to, że ciężar wykonania takiej inwestycji spoczywał na inwestorze, a gmina płacąc za przejęcie 1 m instalacji 1 zł netto lub 1,23 zł brutto faktycznie przerzucała na mieszkańców w sposób istotny własne obowiązki związane z budową sieci wodociągowych. Kwoty które otrzymywali inwestorzy za przejęcie tych nieruchomości przez Gminę nie stanowiły nawet 1% wartości tych urządzeń. Ponadto zapisy w umowach, że inwestorzy przyjmując kwotę ustaloną w umowie zrzekają się roszczeń uniemożliwia im zaspokojenie ich roszczeń na drodze sądowej. Niepodpisanie umowy z Gminą natomiast wiązało się z koniecznością zainstalowania drogich urządzeń pomiarowych, które podwajały całą inwestycję. Oznacza to, że inwestor był w przymusowej sytuacji w stosunku do Gminy i z tego powodu akceptował narzucone przez nią warunki.

Nie można zgodzić się z twierdzeniem, że w związku z tym, że następnie po przejęciu gmina ponosiła nakłady na utrzymanie tych urządzeń, świadczenia stron stają się ekwiwalentne. Gmina nie wykazała wysokości tych nakładów, a nawet ich nie wskazała, a poza tym twierdzenie takie prowadzi do przerzucenia na inwestora tego, co jest obowiązkiem gminy.

Konstruując umowy w ten sposób powód osiągał korzyści kosztem inwestorów, którzy de facto prawie w całości ponosili koszty inwestycji, uwzględniając fakt, że gmina zwracała im jedynie symboliczną kwotę przy przejęciu urządzeń. Rację ma powód, że korzyści te to zaoszczędzone środki finansowe odpowiadające wartości roszczeń z tytułu zwrotu rzeczywistych kosztów budowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

Reasumując że Gmina będąc monopolistą na rynku właściwym dysponuje potencjałem wystarczającym do narzucenia inwestorom warunków umów. Dzięki bowiem posiadanej sile rynkowej wywodzącej się z monopolu naturalnego jednostronnie ustalała warunki umów, na podstawie których odbywa się przejęcie urządzeń od inwestorów. Posiadając niekwestionowaną przewagę kontraktową dyktowała warunki tych umów, przedstawiając je właściwie do akceptacji. Posługiwanie się przez Przedsiębiorcę wzorcem umowy jest wyrazem forsowania własnych zasad przejmowania urządzeń od inwestorów, którzy w sytuacji braku konkurencji wobec Gminy są zmuszeni do ich przyjęcia. Zatem powód zajmując pozycję dominującą stawia inwestora w sytuacji przymusowej, konieczności przyjęcia określonych przez niego warunków, bo dopiero podpisanie umowy umożliwi inwestorowi uzyskanie usługi wodociągowej lub kanalizacyjnej.

Powód, będąc monopolistą, nakładał na odbiorców obowiązki, które z mocy prawa obciążały gminę, więc działanie to, stanowiło nadużycie pozycji dominującej.

Tym samym powód naruszał zakaz o jakim mowa w art. 9 ust. 1 pkt 6 u.o.k.ik., wykorzystując posiadaną przewagę ekonomiczną w warunkach braku konkurencji na rynku. Dzięki posiadanej sile rynkowej dominant mógł nie liczyć się z wolą innych uczestników rynku, którzy zmuszeni byli zaakceptować ustalone przez niego warunki umowne, nawet jeśli są one dla nich niekorzystne i których nie przyjęliby w relacjach z kontrahentem gdyby na rynku istniała konkurencja i możliwość wyboru oferty spośród ofert konkurujących ze sobą podmiotów gospodarczych. Z tych względów Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu podniesionego w odwołaniu naruszenia przepisu art. 9 ust. 1 i 2 pkt. 6 u.o.k.ik.

Sąd nie podzielił także zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 84 u.o.k.ik. Formułując zarzut nieodniesienia się przez Prezesa UOKiK do ekspertyzy załączonej do akt sprawy przez powoda wskazać należy, że rację ma pozwany twierdząc, że powód nie konkretyzuje tego zarzutu i nie wskazuje w jaki sposób miało to negatywnie wpłynąć na ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Prezesa UOKiK. Nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, że przedstawiona ekspertyza uwidoczniła jaką realnie wartość mogą przedstawiać odcinki sieci wodno-kanalizacyjnych nabywanych przez Gminę. Ekspertyza ta została sporządzona 25 marca 2016 r. i dotyczyła sposobu określenia wartości odcinków sieci wodociągowych zrealizowanych przez inwestorów i nabywanych przez Gminę J.”. Sporządzona została na zlecenie Gminy przez rzeczoznawcę majątkowego. Jak napisano celem opracowania było stworzenie algorytmu szybkiej wyceny dla potrzeb indywidualnego inwestora odcinków sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, których nabyciem zainteresowana była Gmina. Wartość ta ma stanowić podstawę do ewentualnych negocjacji pomiędzy zainteresowanymi stronami. Oznacza to, że ekspertyza ta sporządzona została na użytek niniejszego postępowania. Metoda dochodowa przyjęta w ekspertyzie w ocenie Sądu nie jest właściwa w odniesieniu do wyceny wartości urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych przejmowanych od inwestorów prywatnych. Podejście dochodowe jest stosowane w przypadku określania wartości nieruchomości generujących dochód bądź stwarzających możliwość osiągnięcia dochodu, przy założeniu, że dochód jest podstawowym czynnikiem wpływającym na wartość tych nieruchomości. W niniejszej sprawie brak jest podstaw, żeby takie kryterium stosować. W ocenie Sądu Okręgowego ekspertyza ta jest nieprzydatna z uwagi na to, że zarówno w przypadku inwestorów prywatnych jak i Gminy trudno mówić o dochodach z tej inwestycji. Wskazać też należy, że zaopatrzenie mieszkańców w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków należy do zadań własnych gminy, zaś inwestorzy ponieśli duże koszty budowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Metoda zaproponowana w ekspertyzie nie zapewnia obliczenia ekwiwalentnego świadczenia gminy z uwzględnieniem tych dwóch czynników, kryterium wyceny nie może być w tym przypadku dochód, który w przyszłości gmina osiągnie z wykorzystywania tych urządzeń.

Rację ma pozwany, że obowiązujące przepisy nie nakładają na gminę przejmującą od osób trzecich wybudowane przez nich urządzenia wodociągowe i/lub kanalizacyjne - obowiązku dokonania ich wykupu za kwotę równą kosztom ich budowy. Oczywiście jest, iż posiadanie wspomnianych urządzeń nie jest związane z czerpaniem z tego tytułu wyłącznie korzyści, ale wiąże się również z konieczności ponoszenia przez ich właściciela kosztów ich użytkowania. Dlatego stosowana metoda kalkulacji ceny wykupu przejmowanych od osób trzecich urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych powinna równoważyć zarówno interesy podmiotu przejmującego wspomniane urządzenia na swój

majątek, jak i podmiotu, który je przekazuje, którego to postulatu metoda zaproponowana przez Gminę w zawieranych umowach i w ekspertyzie nie spełnia.

Nie zasługuje na uwzględnienie argument podniesiony w odwołaniu, że działania powoda podyktowane były realizacją zadań własnych zaś różnica , którą uzyskała gmina w kosztach przejęcia przeznaczana była na te cele. Racje ma pozwany, że środki na ten cel Gmina powinna przewidzieć we własnym budżecie, a nie przerzucać ich w nieuzasadniony sposób na mieszkańców.

Reasumując Sąd nie podzielił zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. w zw. z art. 84 u.o.k.ik.

Z tych względów na podstawie art. 479^{31a}. § 1kpc Sąd oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

Sąd orzekł o kosztach na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty należne stronie pozwanej składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 720 zł zasądzone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w brzmieniu ustalonym z dniem 26 października 2016 r.

SSO Ewa Malinowska